

Discurs de la presidenta al lliurament del 43è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes

El lliurament del Premi d'Honor és un dels actes més importants que cada any celebra Òmnium Cultural. Any rere any afegim un nom a la llarga llista de persones que volem honorar i que proposem com a referents als nostres conciutadans.

Els catalans, com els membres de tota col·lectivitat, necessitem tenir models, necessitem persones a les quals podem, i volem, admirar. Personatges que són clau per entendre el nostre patrimoni cultural.

Avui amb el Premi d'Honor reconeixem i agraïm una trajectòria intel·lectual, cívica i patriòtica. De fet, una vida de servei al país.

És un goig i un honor inscriure enguany el nom d'Albert Manent a aquesta llista.

No és la meva feina descriure la seva trajectòria ni la seva valuosa aportació a la nostra cultura, ja que a l'acte d'aquest vespre tindrem el plaer de fer un recorregut emocionant per tota la seva trajectòria vital i cultural.

Aquest 2011 és un any important per a nosaltres: fa 50 anys que Òmnium és al servei de la llengua, de la cultura i del país. Som al servei de la cultura catalana perquè sabem que és la nostra manera específica de ser al servei de la cultura universal.

A nosaltres, a tots els que ens sentim catalans, ens correspon la tasca d'assegurar la presència al món de la identitat catalana i, conscients d'aquesta responsabilitat, no defallirem i serem contundents davant de les actituds adverses a la llengua i a la cultura que, malauradament, encara ens amenacen.

Ens donen força notícies com el premi Friedrich Gundolf concedit recentment a Feliu Formosa, Premi d'Honor de l'any 2005 i que avui ens acompanya, de mans de l'Acadèmia de la Llengua i la Poesia Alemanya, per ser la persona que millor ha contribuït a la difusió de la cultura alemanya a l'exterior. Una cultura tan sòlida, tan reconeguda mundialment com l'alemanya, reconeix amb agraïment el valor que té que les seves obres hagin estat ben traduïdes al català. Felicitats.

Ens agrada i ens convé recordar el nostre origen. Enguany fa 50 anys que un grup de persones valentes i generoses van comprometre la seva seguretat i el seu patrimoni per salvar la llengua catalana que havia estat bandejada de l'ús públic i acadèmic. Catalunya i la seva cultura havien estat víctimes d'una de les agressions de les quals la humanitat s'avergonyeix quan s'analitza la història del segle XX.

Però afortunadament som un poble tenaç, un poble que té fe en els seus valors, i vàrem saber sobreviure.

Però fa 50 anys no es tractava simplement de sobreviure, sinó d'avançar, i calia fer les coses molt ben fetes. Per això es van dedicar esforços a fer classes de català, a traspasar la llengua a les aules i a generar un bon exèrcit de professors.

S'actuava com una administració en paral·lel, amb totes les limitacions imaginables.

Aquelles persones, els mecenes i els mestres de català, ens varen "salvar els mots".

Avui, 50 anys després, tenim un sistema escolar que assegura l'ús de la nostra llengua, però que com hem vist recentment topa amb entrebancs provocats per aquells que no veuen en la immersió lingüística el mecanisme per aconseguir una societat cohesionada.

Recordareu que ara fa just un any Jaume Cabré, quan recollia aquest Premi, ens deia que Catalunya necessita disposar de la plena sobirania, precisament pel seu amor a la llengua.

Per tant, si fa 50 anys el futur del nostre país passava per assegurar la salut de la llengua, avui el futur de la nostra llengua demana assegurar la salut del país.

Parlar de la salut del país implica pensar en la capacitat d'actuació de les nostres institucions públiques. És per això que cal preguntar-se si el nostre sistema polític ha madurat prou comparat amb la nostra societat.

Crec sincerament que com a país sí que ho hem fet. Han passat coses importants que han posat en evidència que la dependència del sistema polític espanyol és un entrebanc que limita el nostre progrés en tots els àmbits: l'econòmic, el social, el polític i el cultural. I d'altra banda, tots tenim al cap la paraula que expressa allò diferent del que anomenem dependència.

Cada un de nosaltres som ara una mica diferents del que érem, les nostres relacions han canviat i principalment ha canviat la nostra consciència col·lectiva. Som en un moment complex com a país, sobretot econòmicament parlant. Sabem que avui en el catalanisme hi són presents de forma conciliada els interessos econòmics i el sentiment d'identitat. L'economia i la política s'han retrobat després que durant massa temps la suposada prudència política fes callar els poderosos arguments econòmics. La crisi ha fet aflorar més que mai la nefasta relació econòmica que vivim amb l'Estat espanyol.

Conscients que aquesta situació ha de canviar, Òmnium no es quedarà al marge. No és ara des de aquí que toca parlar-ne. Ho farem el proper 11 de juliol al vespre en un acte a l'Auditori de Barcelona, coincidint amb la celebració dels nostres 50 anys i al qual aprofito per convidar-vos.

A Òmnium som optimistes. Però no som uns il·lusos. Som optimistes perquè observem de prop el que passa en la nostra societat civil de la qual orgullosament formem part. Som optimistes perquè ens hem implicat fortament en dos dels fets més importants del darrer any, dos fets en els quals hem millorat la nostra pràctica de treballar junts, entitats i grups polítics diversos, per situar el llistó una mica més amunt.

El primer, la manifestació del 10 de juliol on un milió i mig de persones varem expressar la nostra voluntat de prendre el futur del país a les nostres mans. Varem

proclamar ben clar que “nosaltres decidim”. Avui, quasi un any després, escoltem algunes veus que es pregunten si aquella gran mobilització ha estat útil. Sincerament crec que sí. Crec que cada vegada l’opinió més majoritària és que cal plantejar el dret a decidir com a punt de partida de l’acció política.

El segon, el procés de consultes sobre la independència on quasi un milió de persones s’han mobilitzat, voluntàriament, per expressar que efectivament volem decidir quines han de ser les nostres relacions amb els pobles veïns i que volem fer-ho de la manera que correspon a una societat democràtica: a través de les urnes.

Tenim la voluntat i el deure de decidir. Tenim la responsabilitat d’assegurar la presència de l’especificitat catalana al món i per fer-ho ens cal desfer-nos de les traves que encara ens limiten. Ara sabem que per construir el nostre país segurament cal tallar lligams que no són un llaç sinó un llast.

No ens correspon a nosaltres, sinó als polítics, dibuixar aquesta estratègia. A nosaltres els ciutadans ens toca empènyer i reclamar que estiguin atents als nostres anhels. Nosaltres els recordem que el nostre suport depèn de la seva actuació.

Òmnium posa avui al servei del país 50 anys de fidelitat a uns ideals. Uns ideals gestats pels qui en circumstàncies difícils van crear-lo i uns ideals mantinguts pels qui en moments de dubte van assegurar-ne la pervivència.

L’Òmnium d’avui és el resultat dels esforços sumats de moltes persones que posem la nostra esperança en un futur millor.